

Elektritarbimise prognoos regressioonianalüüsī alusel ja selle automatisseerimine

„Vali Andmetarkus!“ koolitusprogrammi lõppuprojekt

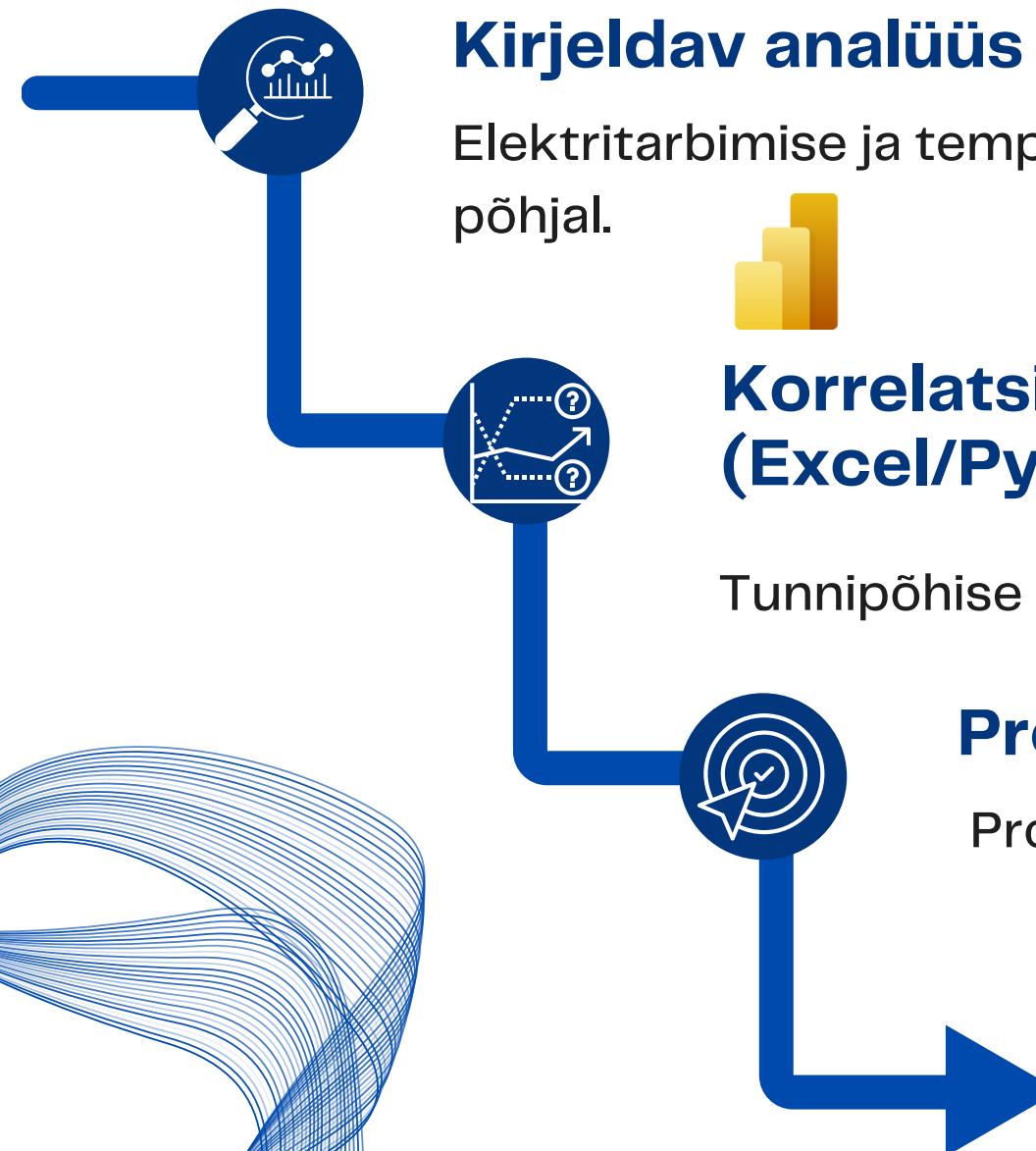

Uurimisprobleem

Ettevõte X tegeleb elektrimüögiga ning vajab tunnipõhiseid elektritarbirnimise prognoose, et teha teadlikke planeerimis- ja ostuotsuseid ning selle põhjal planeerida ettevõte eelarvet ja teha tehingud elektribörsil.

Andmenalüüs projektiplaan

Kirjeldav analüüs (PowerBI)

Elektritarbimise ja temperatuuri seose ning trendide uurimine ajalooliste andmete põhjal.

Korrelatsioonianalüüs ja prognoosimudeli loomine (Excel/Python/Jupiter notebook)

Tunnipõhise elektritarbimise prognoos.

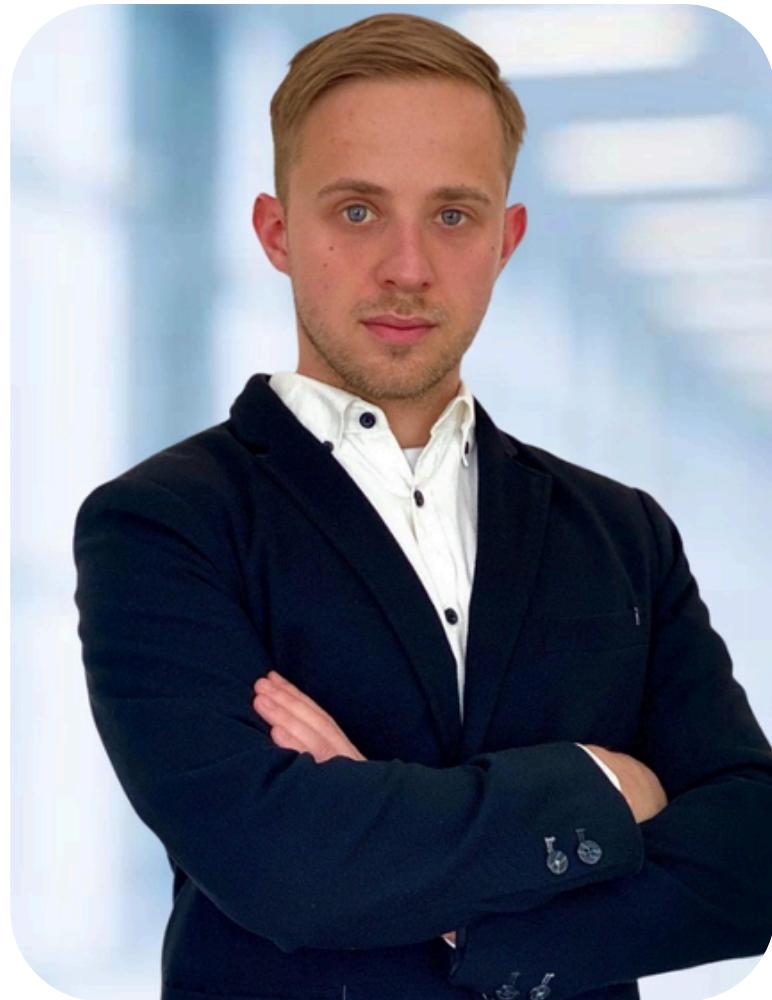

Prognoosi valideerimine (Python/Jupiter Notebook)

Prognoosi täpsuse hindamine tegelike andmete alusel.

Projekti tiim

Johannes Kauksi

Andmeanalüütik/ -insener

Sergei Erbin

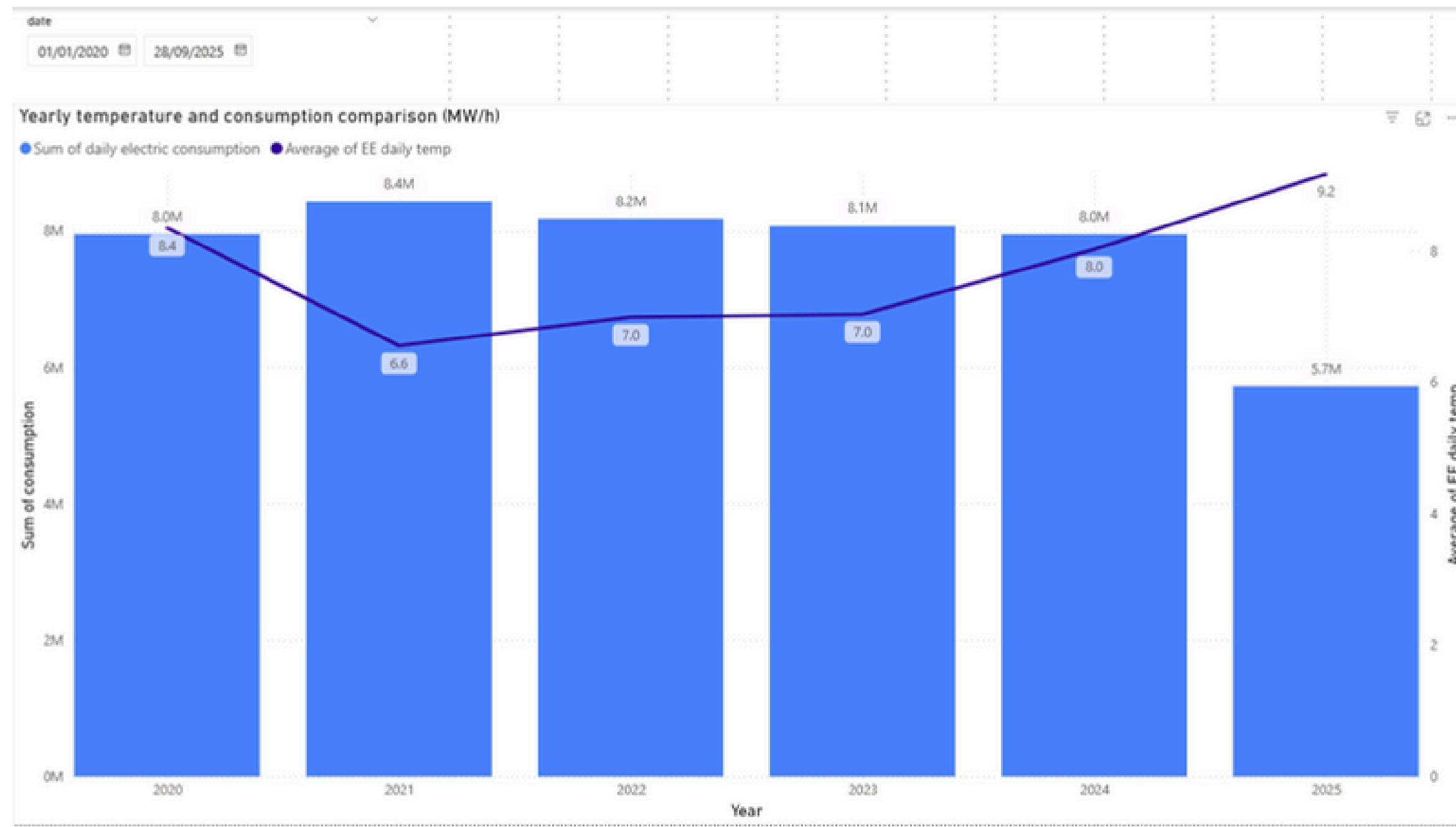
Andmeanalüütik/ -insener
(projektijuht)

Tarmo Gede

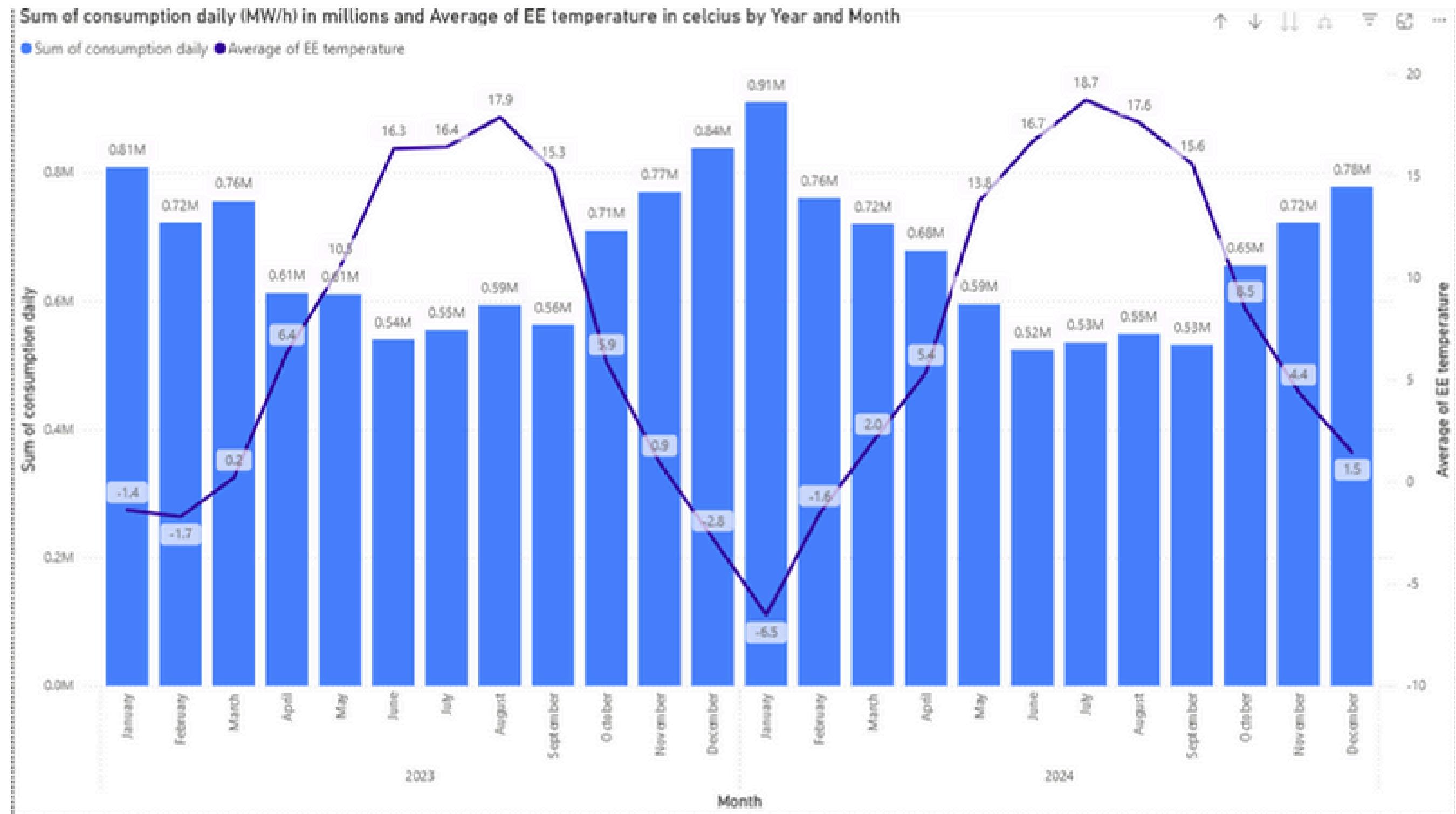
Andmeanalüütik/ -insener

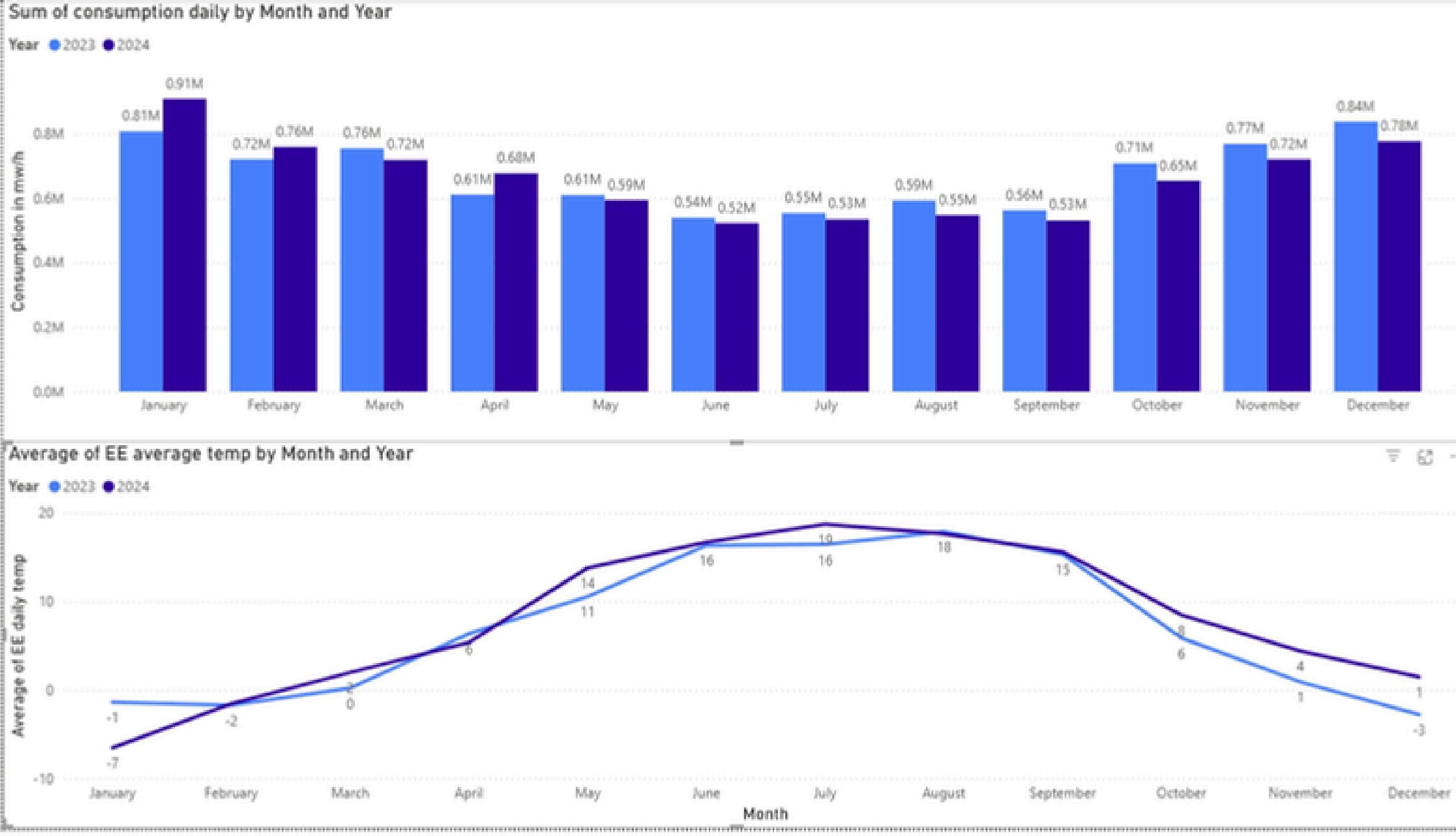
Aastane tarbimine ja keskmine temperatuur

- Graafik näitab **aastast elektritarbimist** koos keskmise õhutemperatuuriga.
- 2020–2024 tarbimine püsis stabiilselt ~8 miljonit MWh.
- Kõrgeim tarbimine oli **2021 – 8,4 miljonit MWh**.
- 2025 andmed on puudulikud (hetkel 5,6 miljonit MWh).
- **Külmemad aastad → kõrgem elektritarbimine.**

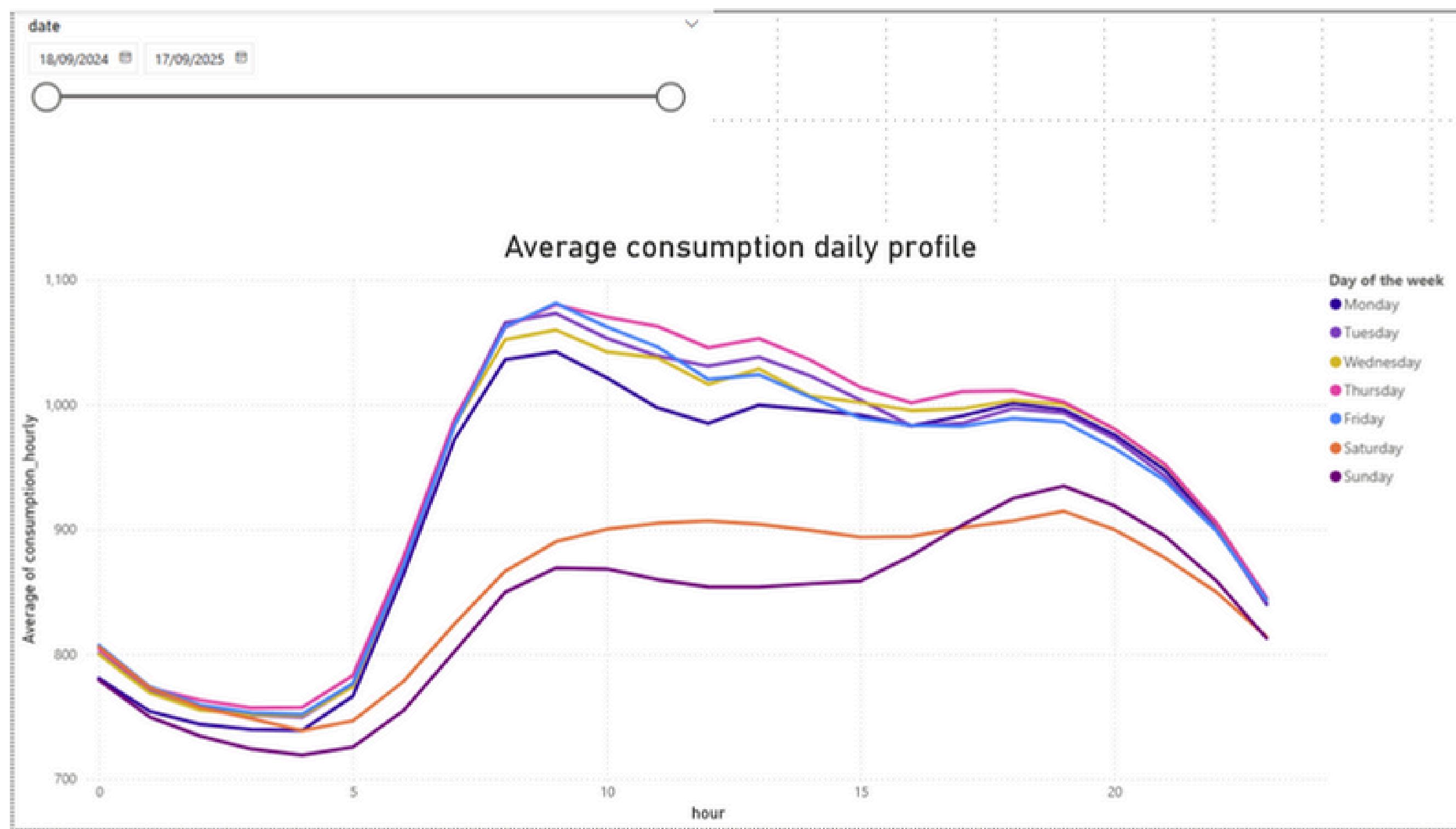
Kuutarbimine ja temperatuur

- Graafik näitab elektritarbimise ja temperatuuri **seost kuude lõikes**.
- Talvekuud: **kõrgem tarbimine küttevajaduse tõttu**, temperatuur langeb alla nulli
  - Tuleneb seadmete soojendamise vajadusest
- Suvekuud: **tarbimine väheneb**, keskmise temperatuur tõuseb 16–19 °C.
- **Pöördvõrdeline seos** on selge – **külmemad kuud tõstavad tarbimist, soojemad vähendavad**.

Aastate võrdlus (2023 vs 2024)

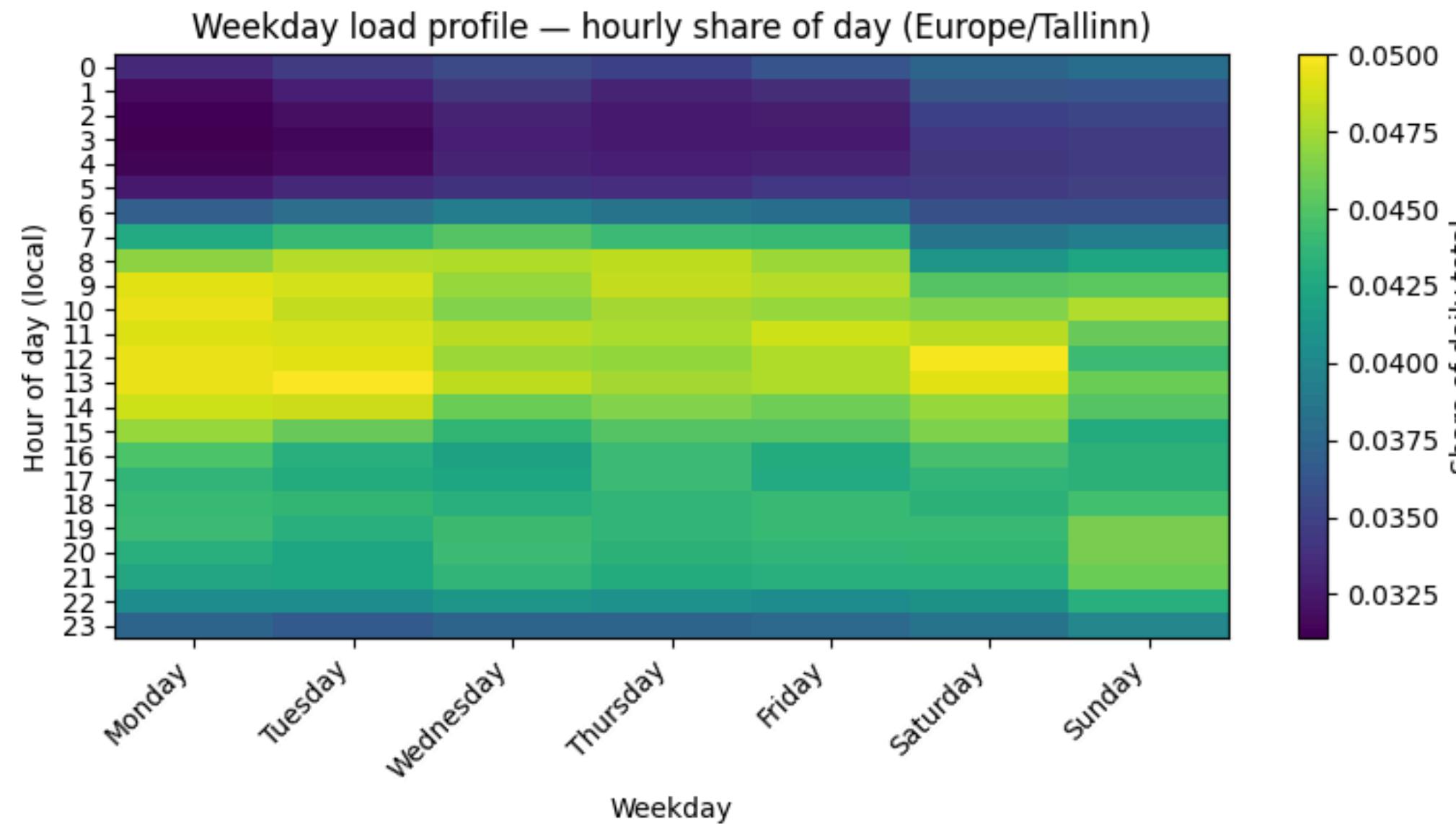
- Mõlemal aastal sama hooajalisus: talvel suurem tarbimine, suvel väiksem.
- **Isegi väikesed temperatuurierinevused (nt külmem jaanuar) võivad põhjustada märgatavaid muutusi elektritarbimises.**
  - jaanuar 2023 oli külmem kui jaanuar 2024. 6 kraadi mõjutab ~10%

Keskmine päevane tarbimisprofiil

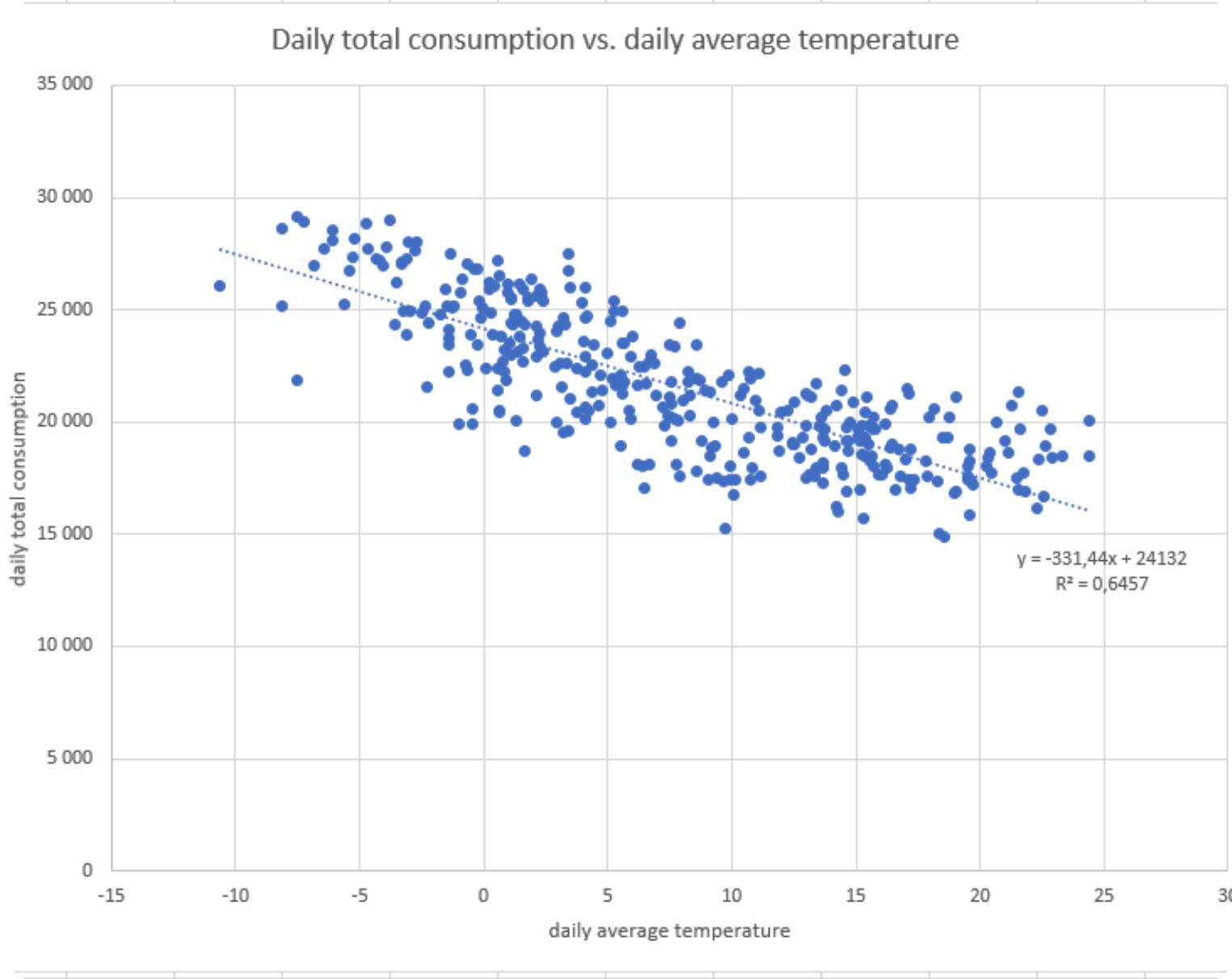
- Graafik näitab keskmisi tunnipõhiseid tarbimismustreid igal nädalapäeval.
- Tööpäevad (E-R) on väga sarnased: **öösel madal tarbimine**, hommikul kiire tõus, **tipp vahemikus 8–10** ja seejärel aeglane langus.
- Laupäev ja pühapäev eristuvad selgelt: hommikul tõus on aeglasem, **päevane tarbimine on madalam ja ühtlasem**.
- Selle järgi saab tuletada päevase tarbimiskõvera absoluutväärtsused ja nädalapäevade üldised profiilid

Nädalapäevade koormuse jaotus

- Maatriks ($24h \times 7$ päeva): iga veerg (nädalapäev) jagatud tundideks summeerub vääratuseni 1,0
- Iga tunni osakaal jääb vahemikku **3–5%**. Graafikul **antud kaaludena 0.03–0.05**.
- Hommikune töus (6–9) ja päevane tipp (9–14) on kõigil päevadel näha; tööpäevadel see on teravam, nädalavahetusel laugem.
- Pühapäeva õhtune tarbimise hüpe samuti
- Koormuse koefitsenti kasutatakse hiljem tunnipõhise prognoosi jaotuseks

Tehniline teostus: Exceli prototüüp

Eesmärk

- Uurida temperatuuri ja elektritarbimise vahelist seost
- Hinnata selle sobivust elektritarbimise proguoosimiseks

Analüs

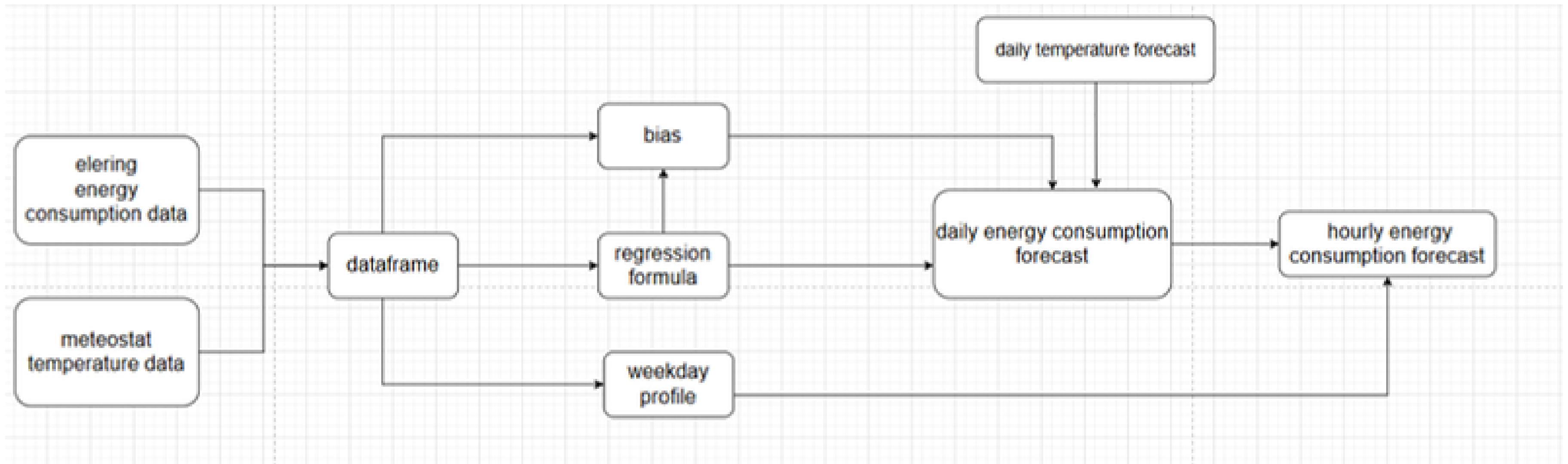
- **Temperatuur** on tugev igapäevase tarbimise mõjutaja
- Mudel seletab ~**65%** variatsioonist ($R^2 = 0,646$)
- Iga **+1 °C** → **~331** ühikut vähem tarbimist (95% CI: -357...-306)
- Regressioon on väga oluline ($p < 0,05$)
- Lihtne lineaarne mudel:
- **Tarbimine ≈ 24 131,9 - 331,4 × Keskmine päevale temp (°C)**
- Ülejäänud ~35% tuleneb nädalapäeva- ja pühadeefektidest, trendidest ja sesoonsusest

Järeldus

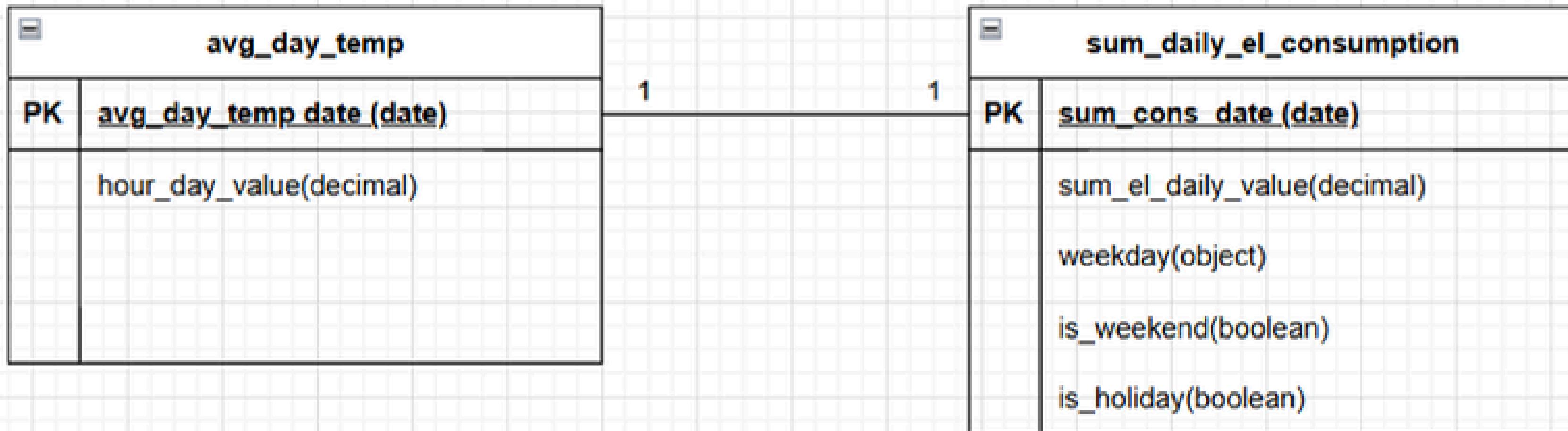
- Exceli prototüüp kinnitas, et mudel väärib edasist arendamist ja täpsustamist tööpäevade / nädalavahetuste kaupa
- GitHub link: https://github.com/martinoland1/Electricity-Consumption-Forecast/tree/main/excel_prototype

Andmevoog

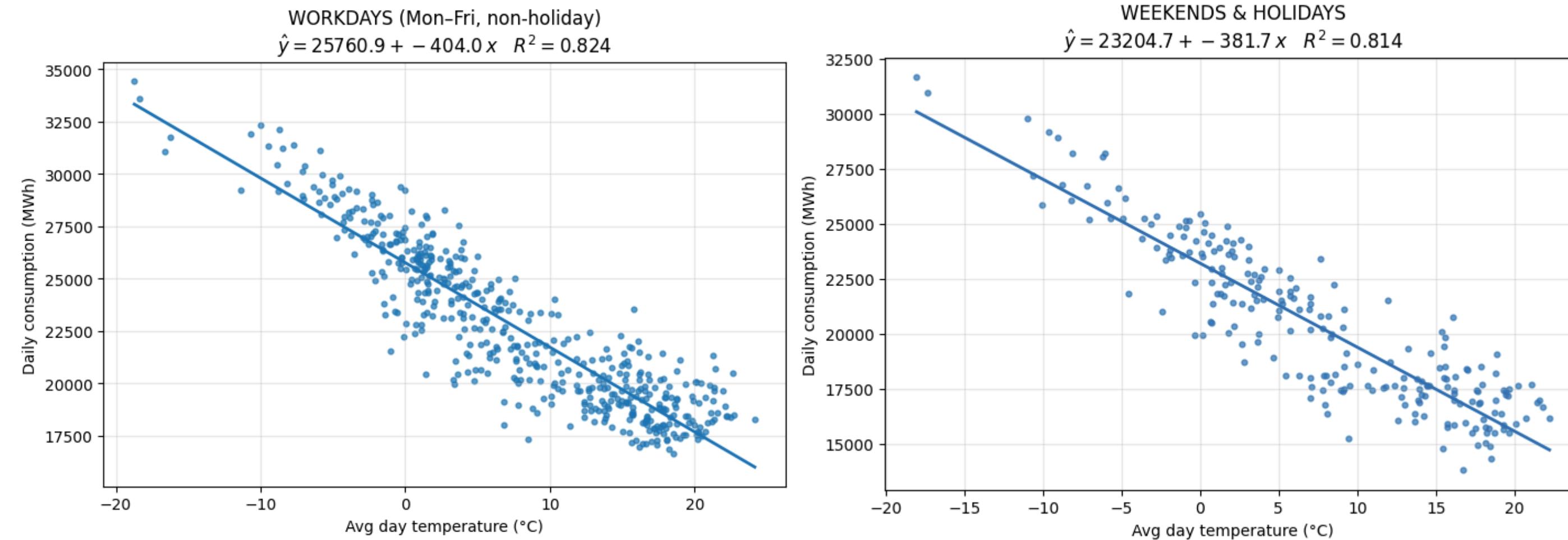
Impordime tarbimis- ja temperatuuriandmed → Koostame andmetabelid → Analüüsime: regressioon, korrigeerimistegur, päevaprofiil → Koostame päeva- ja tunnipõhised prognoosid

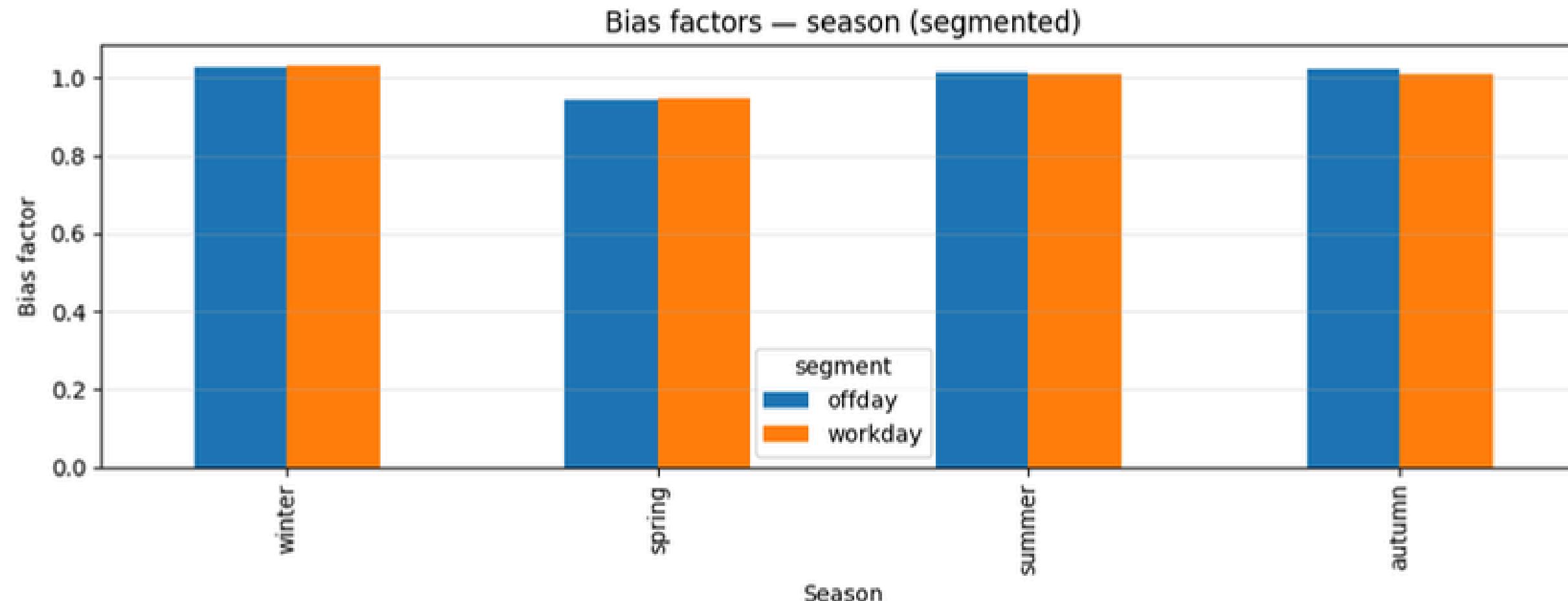
Andmemudel

Regressioonanalüüs (päevane tarbimine vs temperatuur)

Segmenteeritud regressioonid (tööpäevad vs nädalavahetused/pühad) võimaldavad arvestada erinevate käitumismustritega ja parandavad prognoosi täpsust.

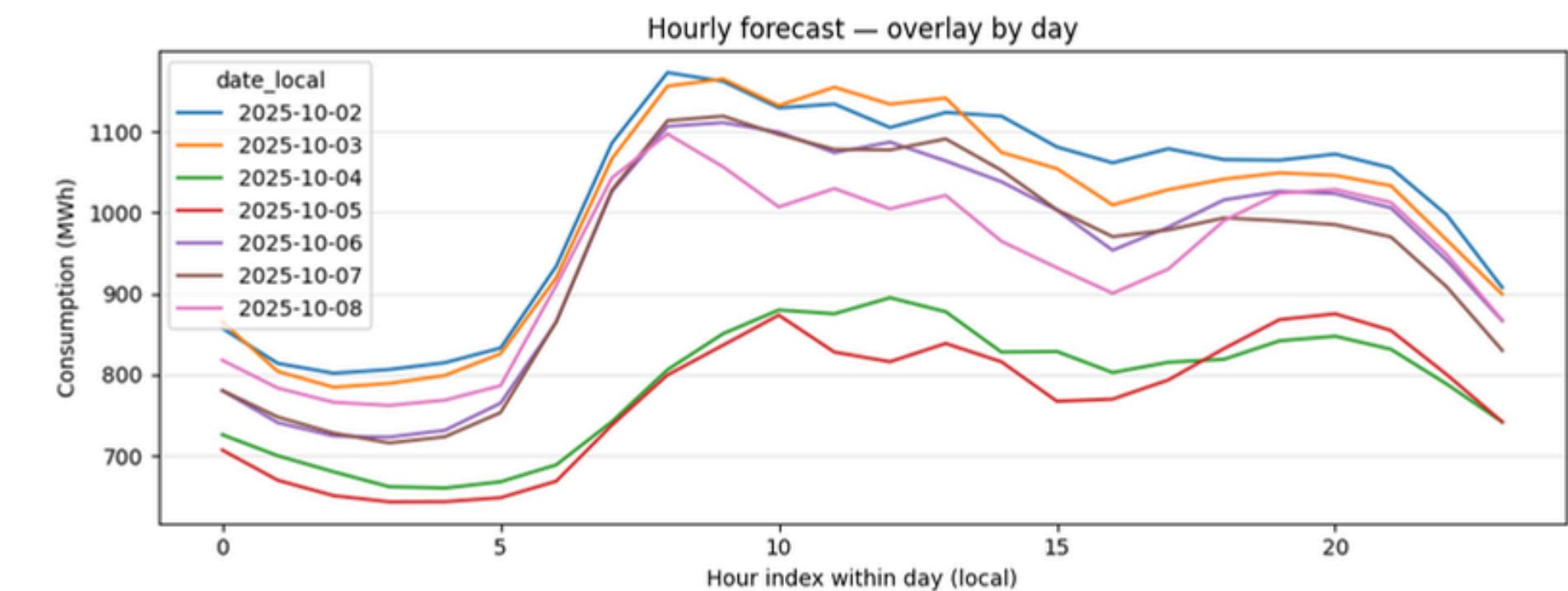
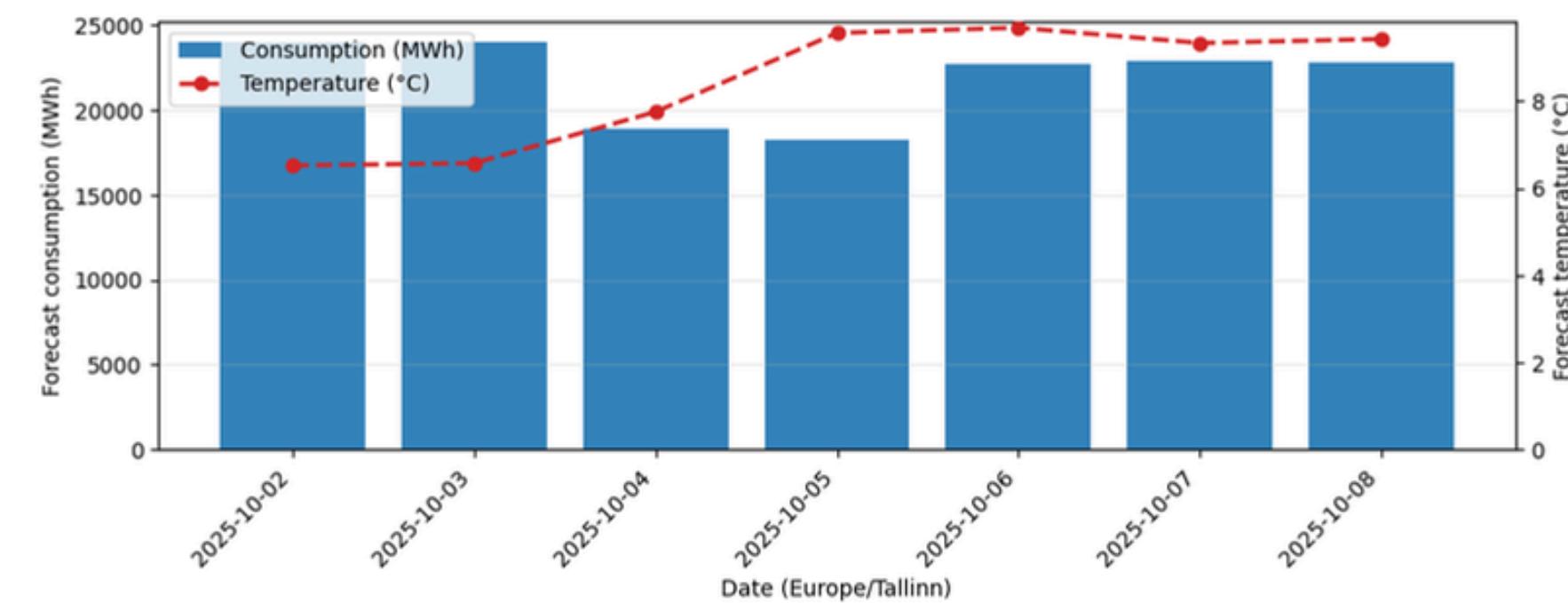
Korrigeerimistegur

Korrigeerimistegur (süsteemse vea vähendamiseks):

- Suvi – 1,05 → prognoos suureneb veidi
- Sügis – 1,04 → prognoos suureneb veidi
- Talv – 1,07 → prognoos suureneb rohkem
- Kevad – 0,98 → prognoos väheneb veidi

Prognoos ja demo

- **Päevapõhine prognoos:** arvutatud regressioonivalemi, temperatuuri prognoosi ja bias-koefitsiendi alusel
- **Tunnipõhine prognoos:** päevane tarbimine jaotatakse tundideks weekday-profiilide abil

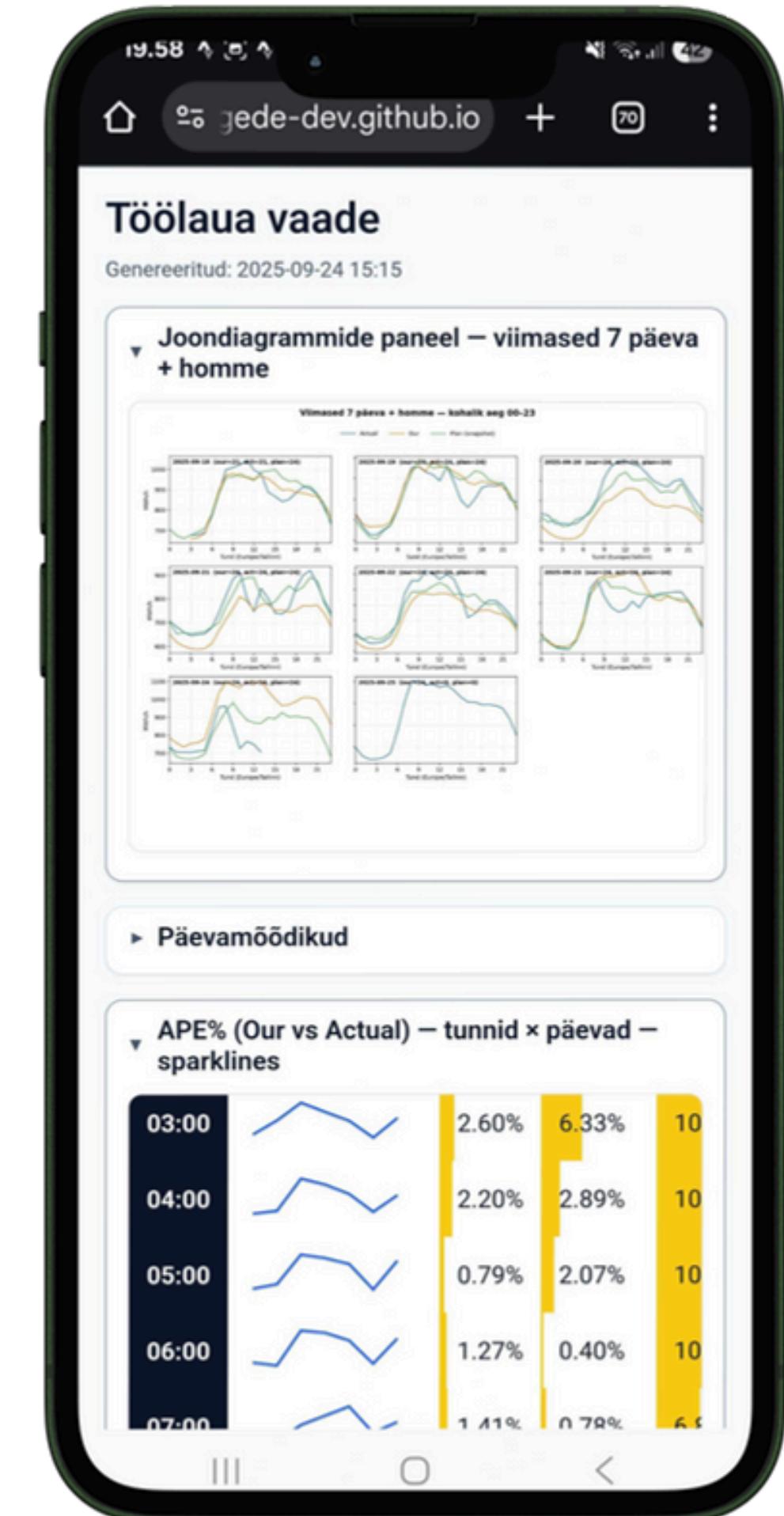
Jupyter Notebook:

https://github.com/martinoland1/Electricity-Consumption-Forecast/blob/main/scripts/ecf_runner.ipynb

Mudeli täpsuse hindamise töölaud

Töölaud toob esile päevase ja tunnipõhise tarbimise prognoosi anomaliad

Tiimi liikmete **operatiivse koostöö** tagamiseks **juhtidega** on töölaud kasutamiseks vajadusel mobiilivaates

Monitoorimise fookus

Monitooringu plokk on töövahend tarbimise varasemate prognooside kvaliteedi hindamiseks 1 h sammuga.

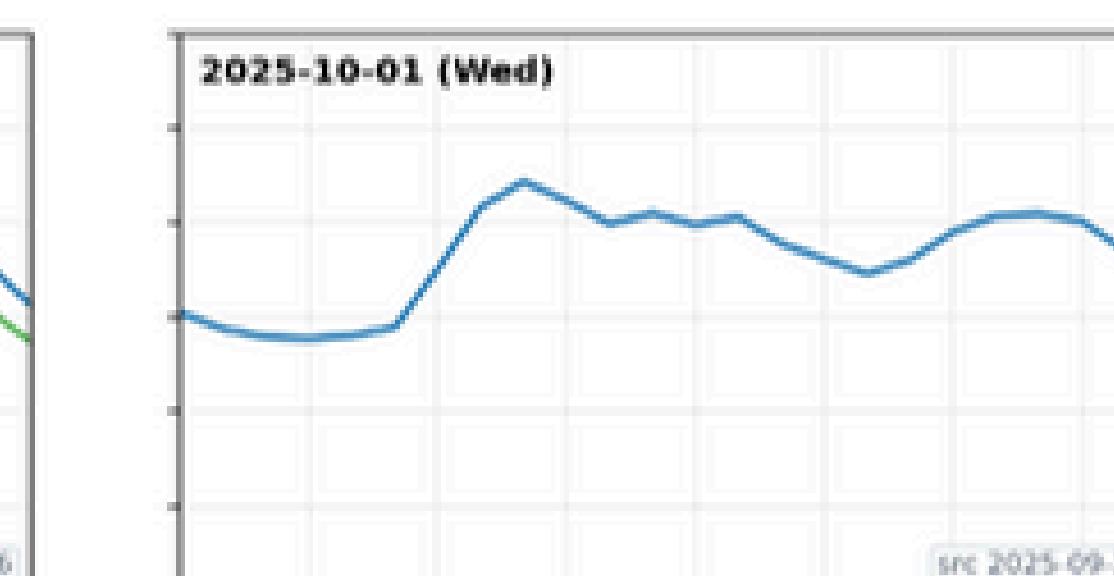
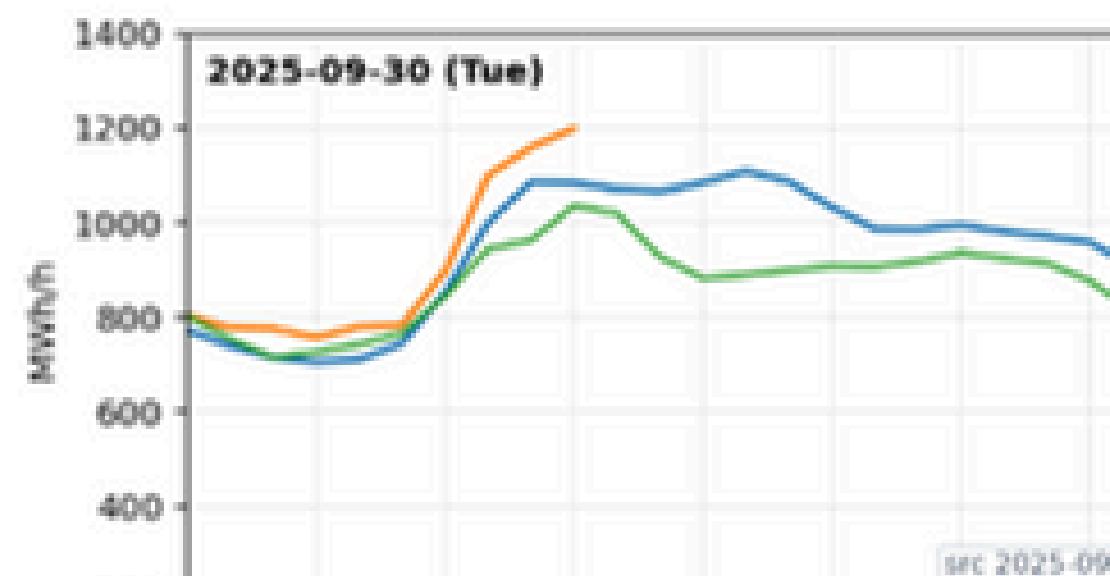
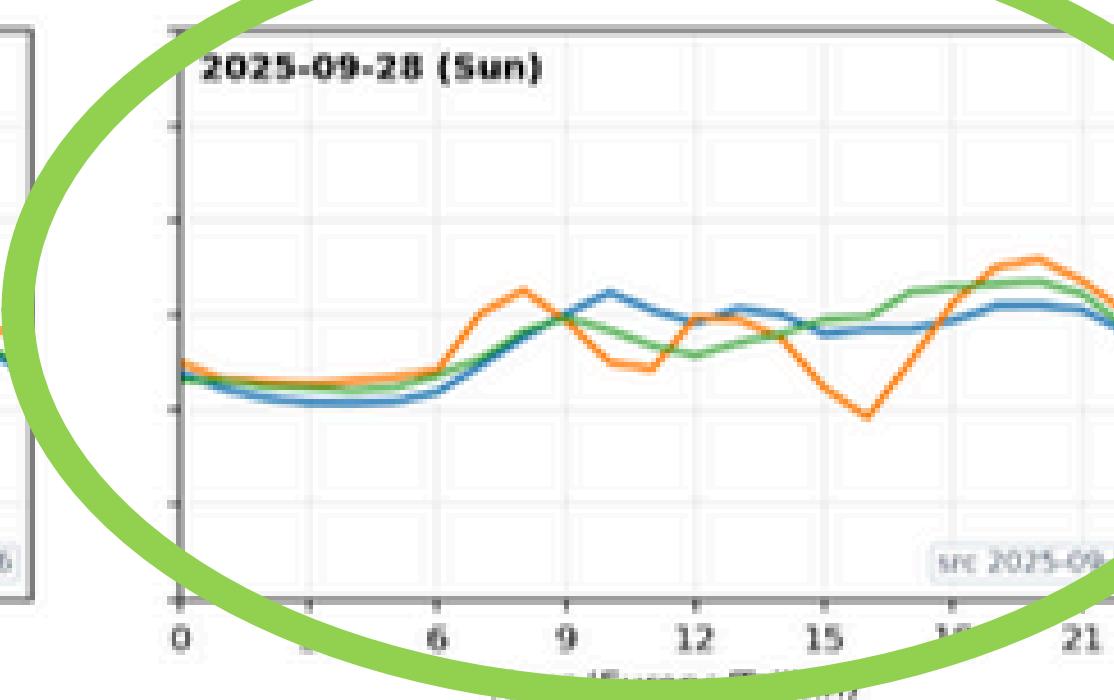
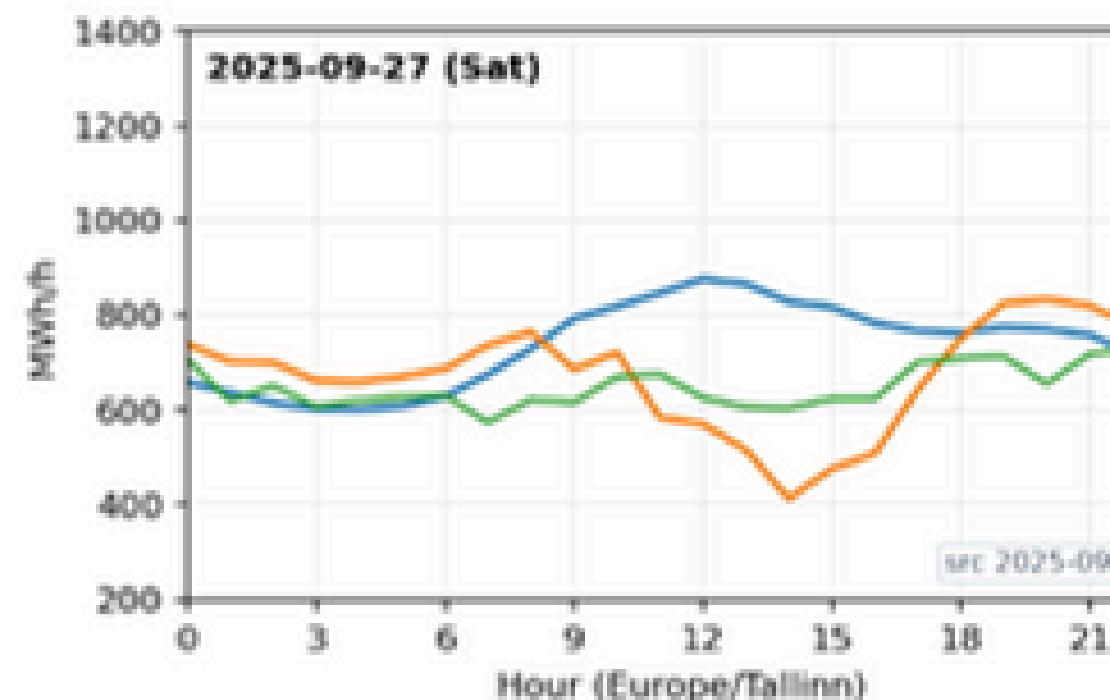
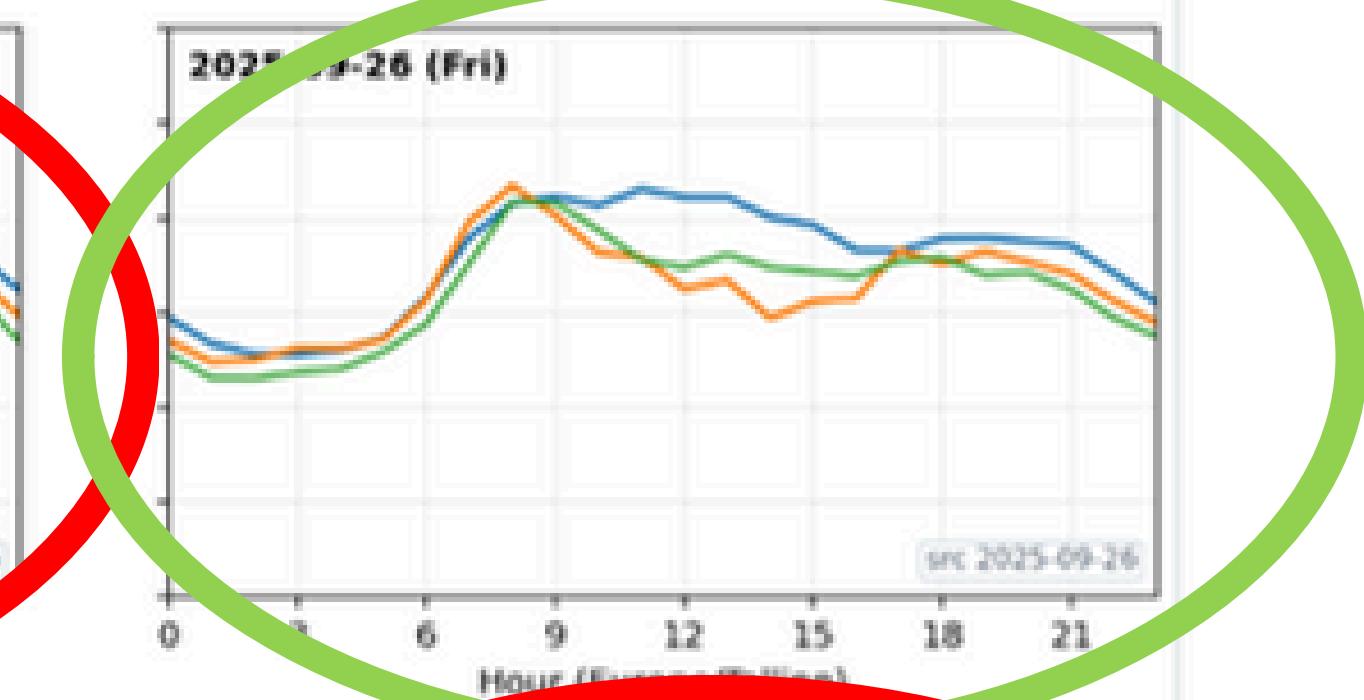
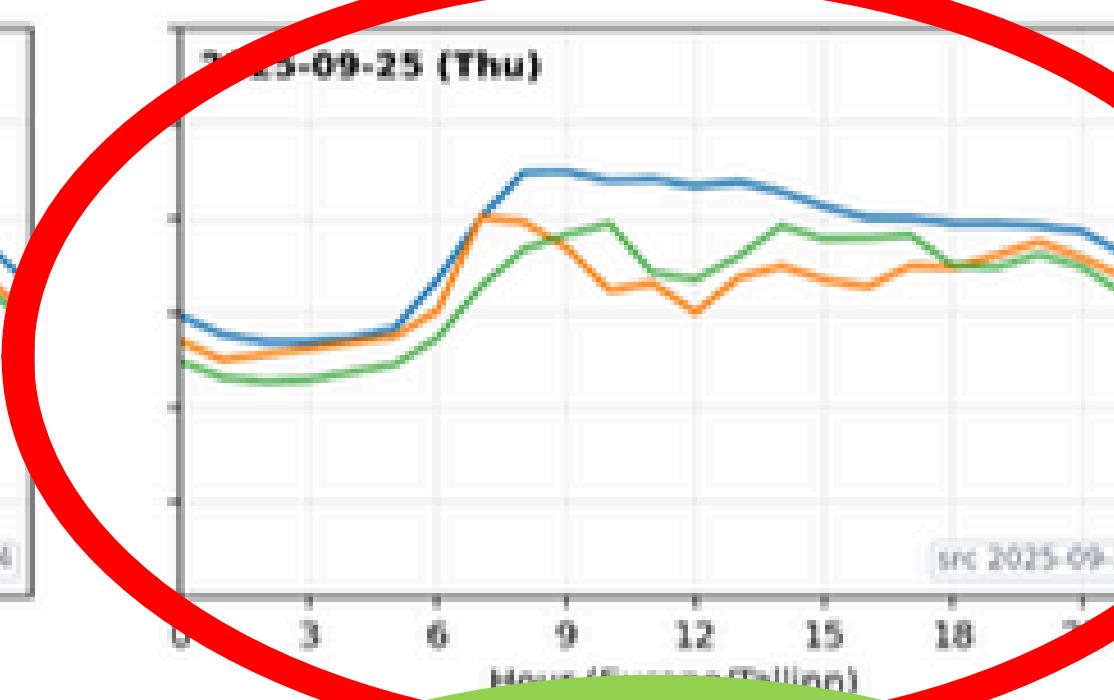
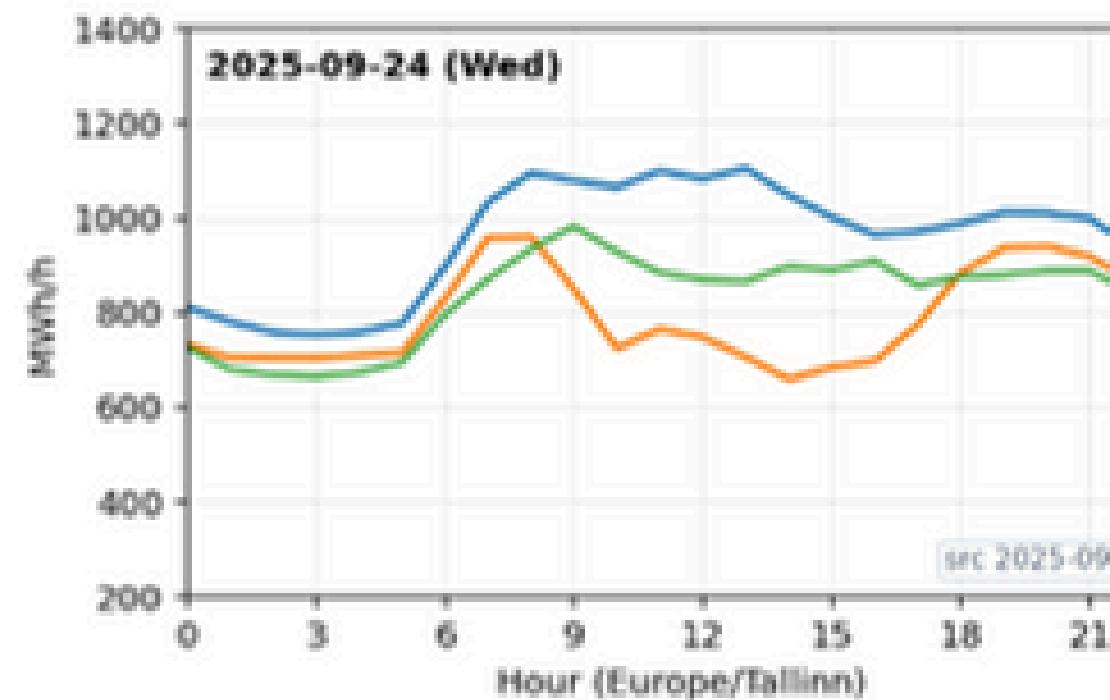
Fookus:

- Päevase tarbimise taseme võrdlusel prognoosiga
- Prognoosi vea jaotusel tundide lõikes

Töölaual on **meie prognooside andmed, Eleringi prognoosiandmed ja reaalne tarbimine.**

Töölaud aitab hinnata viga absoluutväärtsuse na ja protsendina. Joondiagrammid võrdlevad Eleringi või reaalse tarbimisega.

Our Prognosis
Actual (Elering)
Plan (Elering)

Tunnipõhine APE% (Absolute Percentage Error)

▼ APE% (Our vs Actual) — hours × days — sparklines

	spark	2025-09-24	2025-09-25	2025-09-26	2025-09-27	2025-09-28	2025-09-29	2025-09-30
00:00		10.72%	7.20%	6.55%	10.83%	3.07%	2.30%	3.85%
01:00		10.76%	7.57%	5.52%	9.38%	3.04%	0.35%	4.94%
02:00		7.69%	3.55%	1.63%	12.17%	5.20%	1.65%	7.82%
03:00		6.95%	1.99%	1.81%	8.95%	6.15%	1.69%	6.82%
04:00		6.72%	1.18%	0.38%	8.77%	6.88%	0.33%	8.87%
05:00		8.73%	2.29%	0.36%	9.28%	7.75%	2.01%	5.00%
06:00		8.19%	8.07%	0.57%	8.52%	6.77%	3.63%	5.02%
07:00		7.83%	0.19%	3.48%	8.44%	13.72%	7.09%	9.12%
08:00		13.95%	10.50%	3.44%	4.65%	11.65%	2.67%	6.32%
09:00		26.98%	17.12%	3.84%	15.52%	2.05%	26.01%	9.55%
10:00		46.87%	27.28%	10.73%	13.60%	21.02%	61.25%	nan%
11:00		43.62%	25.47%	15.65%	45.03%	18.13%	70.67%	nan%
12:00		44.64%	33.24%	22.81%	53.80%	1.48%	57.34%	nan%
13:00		56.36%	23.12%	20.22%	67.93%	2.96%	72.21%	nan%
14:00		58.82%	17.46%	26.93%	100.91%	6.61%	93.24%	nan%
15:00		46.32%	17.76%	19.49%	71.83%	17.63%	84.46%	nan%
16:00		38.16%	17.04%	12.24%	54.21%	31.73%	60.07%	nan%
17:00		25.25%	11.23%	0.16%	19.22%	9.64%	23.22%	nan%
18:00		11.82%	10.46%	5.84%	1.61%	4.60%	8.50%	nan%
19:00		7.98%	7.38%	3.02%	6.08%	9.07%	3.26%	nan%
20:00		7.43%	3.61%	4.83%	7.65%	10.61%	0.43%	nan%
21:00		8.71%	6.10%	6.83%	7.51%	6.90%	2.24%	nan%
22:00		8.38%	5.68%	7.10%	7.63%	5.32%	0.78%	nan%
23:00		7.75%	6.79%	5.58%	8.07%	5.07%	1.83%	nan%

Toob esile tunnipõhised vead. Suured anomaaaliad 27. ja 29. septembril.

Tunnivead >50%, tipud 80–100%

Päevaste mõõdikute tabel

Kuvab **päevased prognooside vead MWh ja % ja võrdluseks Eleringi 24h plaani vea MWh**

- Head päevad: 7–9%
(26 ja 28 sept)

- Anomaaliad: 17–18%
(24, 27, 29 sept)

Kuupäev	prognoos MWh	tegelik MWh	prognoosi abs viga MWh	päeva vea %	Eleringi prognoosi abs viga MWh	Aluseks olevate tundide arv
24.09.2025	22 894	18 982	3 912	17	1971	24
25.09.2025	22 689	20 357	2 336	10	1399	24
26.09.2025	21 823	20 392	1 608	7	998	24
27.09.2025	17 604	16 172	3 153	18	2064	24
28.09.2025	17 747	17 859	1 567	9	1265	24
29.09.2025	22 450	18 840	3 943	18	2576	24
30.09.2025	22 472	10 124	643	3	799	11
01.10.2025	79 328	-				0

Projekti raames vaadeldud maksimaalsed anomaaliad

- **Päevased anomaaaliad kuni 18%**
(24, 27, 29 sept)
  - **Tunnipõhised anomaaaliad >80–100%**
(27 ja 29 sept)
- Viitab hooajalistele hälvetele (kevad, sügis)
→ Vajab põhjalikumat analüüsni usaldusväärse planeeritava ressursi tellimuse esitamiseks

Töölaua lisaväärtused

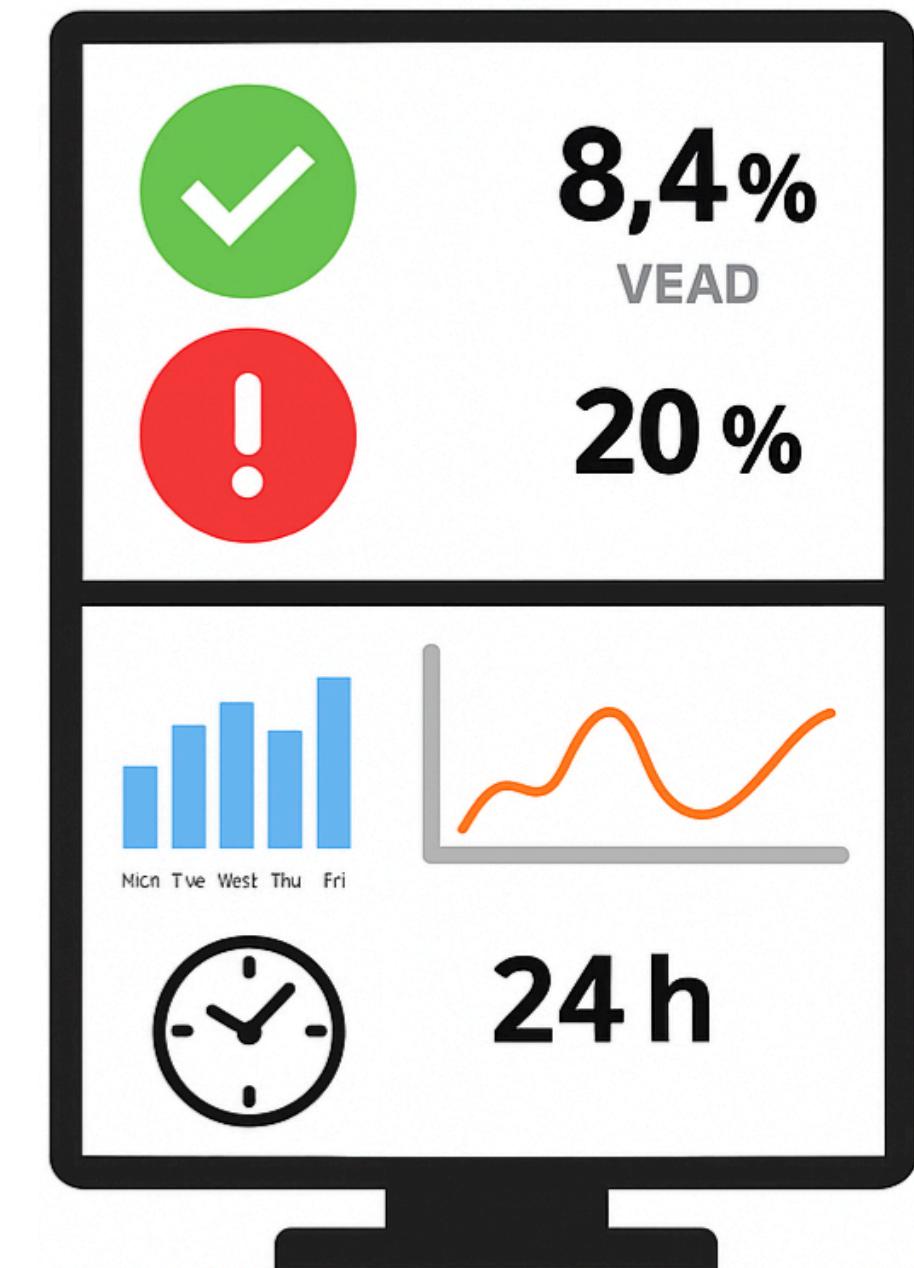
Aitab hinnata mudeli täpsust mõõdikutega:

<10% viga = usaldusväärne prognoos

>10% viga = anomalia → vaja on täiendavat järelanalüüs

Päevased mõõdikud, tunnipõhised vead ja joondiagrammid annavad mudeli usaldusväärsest hea ülevaate

Toetab 24 h ressursi planeerimist

Järelalus

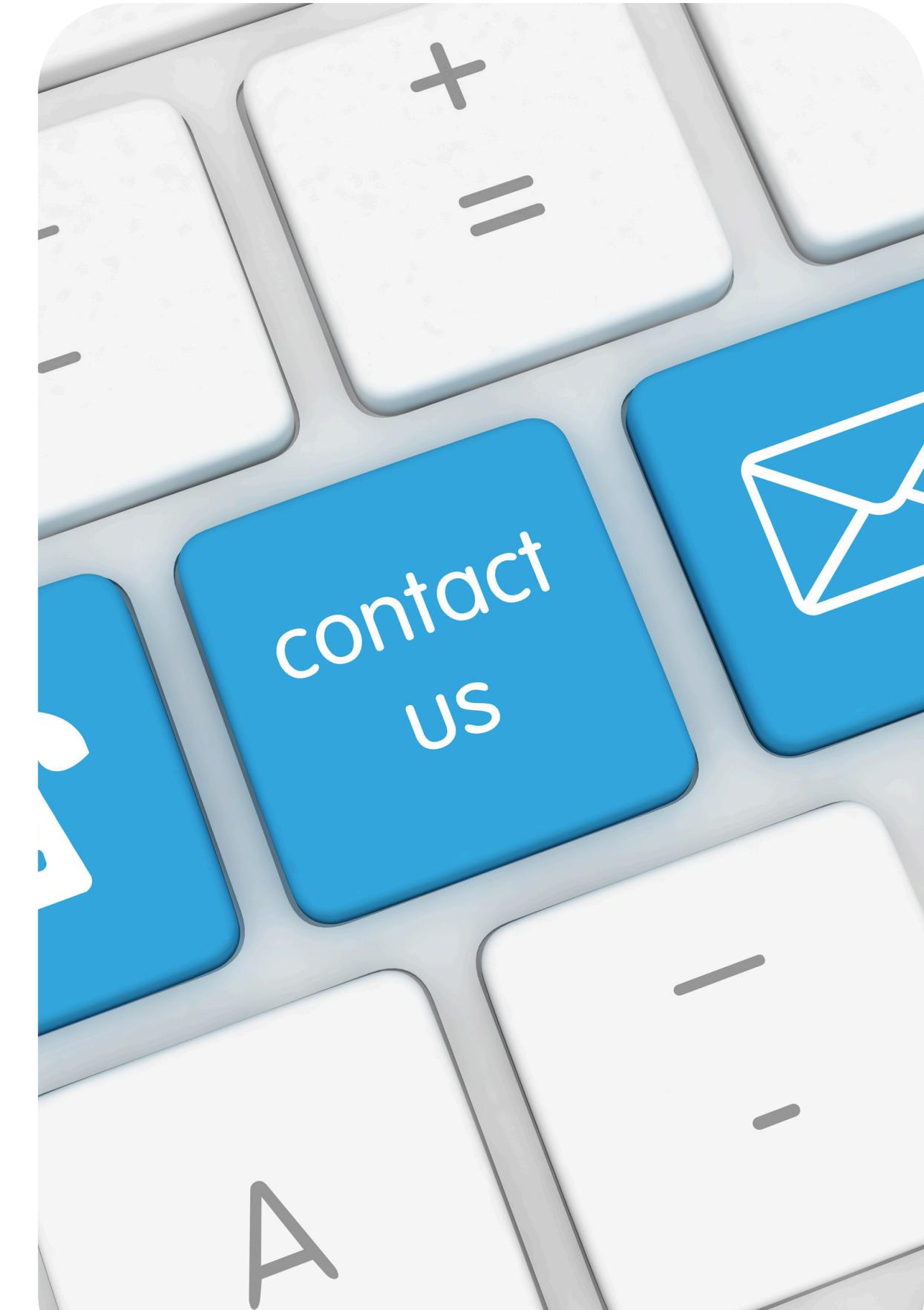
- Loodi mudel prognoosib mis prognoosib Eleringi ja Meteostati andmetel Eesti tunnipõhist elektritarbimist temperatuuriseose põhjal.
- Leidsime, et tarbimine tõuseb iga **-1 °C kohta ca 380–400 MWh**.
- Regressiooniseos temperatuuri ja tarbimise vahel tugev (**R ≈ 0,81**).
- Projekti käigus loodi mudeli, mis ennustas päeva tasandil **85–95%**.
- **Kõige täpsem öösel ja õhtul, raskem hommikul (6–9) ja lõunal (10–14).**
- Ekstreemsed vead (>100%) tulenevad ootamatutest muutustest.
- Mudel pakub **lähtepunkti prognoosiks**, kuid lõplik hinnang eeldab ka **manuaalset kohandust ja lisategureid**.

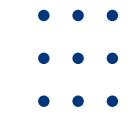

Kontaktid

- 🌐 Projekti GitHub
<https://github.com/martinoland1/Electricity-Consumption-Forecast>
- ✉️ Johannes Kauksi
johanneskauksi@gmail.com
<https://www.linkedin.com/in/johannes-kauksi/>
- ✉️ Sergei Erbin
sergei.erbin@gmail.com
<https://www.linkedin.com/in/sergei-erbin/>
- ✉️ Tarmo Gede
tarmo.gede@gmail.com
<https://www.linkedin.com/in/tarmo-gede/>

Aitäh!

